

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z protestu A. Ł.

z udziałem

1. Państwowej Komisji Wyborczej,
2. Prokuratora Generalnego,
3. Okręgowej Komisji Wyborczej w O.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 lipca 2014 r.,

postanawia:

**wyrazić opinię, że protest wyborczy jest zasadny, ale jego
zarzuty nie miały wpływu na ważność wyborów.**

UZASADNIENIE

A. Ł. wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r., formułując w nim zarzut naruszenia w Okręgu Wyborczym nr [...] w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] nieprawidłowego ustalenia wyników głosowania, poprzez nieuwzględnienie przez tę Komisję Obwodową głosów oddanych przez wnoszącego protest oraz innych wyborców - na wnoszącego protest, będącego kandydatem na posła do Parlamentu Europejskiego z listy Komitetu Wyborczego

[...]. Protestujący formułując powyższe zarzuty wniósł o ponowne przeliczenie 549 głosów w tym obwodzie oraz wyciągnięcie konsekwencji w stosunku do osób winnych zaistniałej sytuacji.

Prokurator Generalny oraz Państwowa Komisja Wyborcza (dalej PKW), odnosząc się do meritum protestu podnieśli, że zarzut jest zasadny, jednak nie miał wpływu na ważność wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 14 akapitem 2. Traktatu o Unii Europejskiej (w wersji uwzględniającej zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony: Dz.U. z 2004 r. Nr 90 poz. 864/30 ze zm.) w skład Parlamentu Europejskiego wchodzi przedstawiciele obywateli Unii. Ich liczba nie przekracza siedmiuset pięćdziesięciu, nie licząc przewodniczącego. Reprezentacja obywateli ma charakter degresywnie proporcjonalny, z minimalnym progiem sześciu członków na Państwo Członkowskie. Żadnemu Państwu Członkowskiemu nie można przyznać więcej niż dziewięćdziesiąt sześć miejsc. Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, decyzję określającą skład Parlamentu Europejskiego, z poszanowaniem zasad, o których mowa w akapicie pierwszym. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 12 września 2006 r., w sprawie C-145/04 (Królestwo Hiszpanii v. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej - ZOTSiS 2006/8-I-7917) zajął stanowisko, że na obecnym etapie rozwoju prawa wspólnotowego określenie osób, którym przysługuje prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, należy do kompetencji każdego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że nie narusza ono prawa wspólnotowego.

Sąd Najwyższy uznał, że zasada ta znajduje zastosowanie również po wejściu w życie Traktatu lizbońskiego, co implikowało subsumpcję zarzutów protestu wyborczego pod unormowania Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 328

ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) wybory do Parlamentu Europejskiego są powszechne, równe, bezpośrednie i proporcjonalne oraz odbywają się w głosowaniu tajnym. Stosownie do art. 338 tego kodeksu w związku z art. 241 § 1 i 3 - protest przeciwko ważności wyborów wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, a wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Relevantny jest także art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, w myśl którego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Zgodnie z § 2 tego artykułu protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania; § 3 stanowi natomiast, że protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że wnoszący protest wyborczy powinien zgodnie z wymogami wyżej przedstawionych przepisów Kodeksu wyborczego sformułować w nim zarzuty dotyczące jego naruszenia, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom - mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawić lub wskazać dowody uzasadniające te zarzuty.

Sąd Najwyższy – w związku z zarzutem protestu - dopuścił dowód z oględzin kart do głosowania. Sąd Rejonowy w [...] w dniu 11 lipca 2014 r. w sprawie

sygnatura akt [...] na posiedzeniu jawnym rozpoznał sprawę z odezwy Sądu Najwyższego o udzielenie pomocy sądowej - w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z oględzin kart do głosowania. W czasie oględzin Przewodnicząca stwierdziła, iż dostarczone przez Burmistrza Miasta w [...] karty do głosowania Obwodowej Komisji Wyborczej Numer [...] zostały dostarczone w dwóch opieczątowanych paczkach, wewnątrz których umieszczone były pogrupowane w mniejsze paczki karty. Dokonano oględzin kart do głosowania z paczki z napisem „głosy ważne z kart ważnych. Lista numer [...]” z pieczęcią Obwodowej Komisji Wyborczej Numer [...]. Przewodnicząca stwierdziła, że wśród poddanych oględzinom Kart Obwodowej Komisji Wyborczej Numer [...] lista nr [...] znajduje się 25 kart, na których oddano głos na kandydata z listy numer [...] A. Ł., z czego wszystkie głosy zostały oddane ważnie. W pozostałych paczkach nie było ważnych głosów oddanych na tego kandydata.

Sąd Najwyższy wyraża opinię, że postępowanie Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] naruszało przepisy wyborcze przez błędne ustalenie ilości głosów na kandydata wnoszącego protest wyborczy, jednak naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów. Należy podzielić konstatację Państwowej Komisji Wyborczej, iż na wszystkie listy Komitetu Wyborczego [...] oddano łącznie 281.079 głosów (3,98% ważnie oddanych głosów), podczas gdy warunkiem udziału komitetu wyborczego w podziale mandatów było uzyskanie co najmniej 353.475 głosów (5% ważnie oddanych głosów), to jest o 72.396 głosów więcej, niż oddano na listy tego Komitetu. Zatem gdyby głosy oddane na wnoszącego protest zostały przez Obwodową Komisję Wyborczą uwzględnione jako głosy oddane na listę Komitetu Wyborczego [...], ich oddanie nie spowodowałoby, że Komitet Wyborczy spełniłby warunek określony w art. 335 Kodeksu wyborczego. Listy tego Komitetu nie brałyby udziału w podziale mandatów.

Ponadto słuszna jest ocena Prokuratora Generalnego, że stwierdzone wyżej naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego nie miało jednak wpływu na ostateczny wynik wyborów, gdyż A. Ł. otrzymał w całym okręgu wyborczym 456 głosów, a na posłów wybrani zostali kandydaci z list innych komitetów wyborczych, którzy otrzymali kolejno: 67.997 i 61.418 głosów. Uchybienia w liczeniu głosów oddanych na określonego kandydata nie mają wpływu na wynik wyborów, jeżeli jego komitet

wyborczy nie uczestniczy w podziale mandatów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2005 r., III SW 135/05, LEX nr 176932). Jednocześnie Prokurator Generalny nadmienił, że z uwagi na sformułowany w proteście wyborczym zarzut popełnienia przestępstwa, odpis protestu został przekazany Departamentowi Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej w celu podjęcia stosownych działań.

Stosownie do art. 242 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Opinia, o której mowa w § 1, powinna zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów - ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów kodeksu miało wpływ na wynik wyborów.

Protest wyborczy A. Ł. wskazuje na nieprawidłowości w pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w obszarze Okręgu Wyborczego w [...], dotyczące ustalenia wyników wyborów i w tej części należy go uznać za zasadny. Jednak zasadnicze znaczenie dla oceny zasadności wniesionego protestu wyborczego ma ustalenie, czy uchybienia, które miały miejsce w postępowaniu członków wskazanej obwodowej komisji wyborczej, powodujące naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego miały wpływ na wynik wyborów. W świetle art. 82 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego powyższe naruszenie przepisów nie miały wpływu na wynik wyborów przeprowadzonych w Okręgu Wyborczym nr [...].

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.